

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ДИПЛОМНА РОБОТА

бакалавра

з теми: **«СТВОРЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО МАРШРУТУ: ЗАМКИ
ПОДНІСТРОВ'Я ТА ПОЗБРУЧЧЯ»**

Здобувача 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Т1-В20 групи
спеціальності: 242 Туризм
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
денної форми навчання
Софії ШВЕЦОВОЇ

Керівник: старший викладач, кандидат
технічних наук кафедри туризму та готельно-
ресторанної справи
Крістина БЕЛІНСЬКА

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки підприємства
Оксана КУШНІР

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ	5
1.1. Поняття про туристичні маршрути. Методичні принципи розробки туристських маршрутів.	5
1.2. Розробка маршруту туристського походу. Безпека туристичної подорожі	7
1.3. Використання європейського досвіду для розвитку замкового туризму в Україні.	14
РОЗДІЛ 2. ЗАМКИ УКРАЇНИ, ПОДНІСТРОВ'Я ТА ПОЗБРУЧЧЯ	21
2.1. Характеристика туристичних об'єктів (замків) Подністров'я.	21
2.2. Характеристика туристичних об'єктів (замків) Позбруччя.	24
2.3. Аналіз рекреаційно-туристичних ресурсів замків України	28
РОЗДІЛ 3. ТУРИСТИЧНИЙ МАРШРУТ ЗАМКАМИ ПОДНІСТРОВ'Я ТА ПОЗБРУЧЧЯ	41
3.1. Технічний опис туристичного маршруту замками Подністров'я та Позбруччя.	41
3.2. Маркетинг туристичного маршруту.	46
ВИСНОВОК	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56

ВСТУП

Туристський маршрут - заздалегідь спланований шлях переміщення туристів протягом певного періоду часу з метою одержання послуг.

Туристський маршрут розробляється заздалегідь та включає в себе: розміщення, харчування, екскурсійне обслуговування, спортивні, видовищні, соціальні заходи. На туристському ринку туристський маршрут подається під видом туру - основного комерційного туристського продукту.

Привабливість території для розвитку певних видів туризму залежить від її природного та історико-культурного потенціалу.

Актуальність теми: Створення такого маршруту може сприяти: розвитку туризму в регіоні та популяризації унікальних об'єктів, збереженню історичної спадщини регіону, стимулювати розвиток екологічного туризму в регіоні, соціальному розвитку регіону, місцевому економічному розвитку, розвиток культурно-освітніх програм для дітей та молоді.

Мета: дослідити туристичний маршрут як складову туристичного продукту; виявити етапи розробки туристичного маршруту; розглянути основні аспекти формування туристичного маршруту;

Ціль: Дослідити та скласти новий, цікавий туристичний маршрут замками Подністров'я та Позбруччя. Дізнатися більше про ці культурні райони та історії замків (фортець).

Завдання 1: Ознайомитися з туристичними об'єктами (замками) Подністров'я та Позбруччя та створити туристичний маршрут.

Завдання 2: Дослідити сучасний стан туристичних об'єктів, історичних споруд, як замки, фортеці та інші, які збереглися до нашого часу.

Завдання 3: Дослідивши Подністров'я та Позбруччя, відкрити великий світ української історії з її архітектурою та легендами. Зацікавити людей архітектурною культурою цих районів

Завдання 4: Познайтеся з найвизначнішими об'єктами туристичного інтересу як Хотинська фортеця, Кам'янець-Подільська фортеця, Збараський замок, Підгорецький замок та інші.

Завдання 5: Створити такий туристичний продукт, що допоможе українцям, а також іноземцям, дослідити українську історію та відчути атмосферу цих місць скрізь роки.

Об'єктом дослідження є особливості розробки турів.

Предметом дослідження є технологічний процес створення туру.

Методи дослідження

1. Літературний аналіз - вивчення наукових джерел, публікацій та інформації про замки Подністров'я та Позбруччя.

2. Територіальний аналіз - вивчення локацій замків, визначення їх відстаней один від одного та можливостей транспортного сполучення.

3. Архітектурний аналіз - дослідження архітектурних особливостей та історії замків для включення цієї інформації у туристичний маршрут.

4. Маркетингові дослідження - проведення анкетування та опитування потенційних туристів для визначення їх інтересів та вподобань.

Практичне значення одержаних результатів

1. Стимулювання туристичного потоку до регіону та збільшення кількості відвідувачів у замки.

2. Підвищення інтересу до історії та культурних цінностей регіону серед місцевого населення та туристів.

3. Розвиток інфраструктури туризму, створення нових робочих місць та підтримка місцевої економіки.

4. Підвищення престижу регіону як туристичного напрямку та збільшення доходів від туризму.

Результати цього дослідження сприятимуть розвитку туризму в регіоні та сприятимуть збереженню та популяризації історичних об'єктів.

Обсяг та структура роботи: 59 сторінок; Вступ, 3 Розділи, 8 підрозділів, Висновок, Список використаних джерел.

ВИСНОВОК

Дослідивши Подністров'я та Позбруччя, відкривається великий світ української історії з її архітектурою та легендами. Величезна кількість історичних споруд, як замки, фортеці та ін. Більшість з них не збереглася до нашого часу. Найвизначнішими об'єктами туристичного інтересу є Хотинська фортеця, Кам'янець-Подільська фортеця, Збаразький замок, Підгорецький замок. Багато було знищено під час нападів у минулих століттях та Радянською владою. Цей тур допоможе українцям, а також іноземцям дослідити українську історію та відчутти атмосферу цих місць скрізь роки.

По закінченню роботи, можна підвести підсумок, що були виконанні всі поставленні завдання для розкриття данної теми.

Завдання 1: Ознайомилася з туристичними об'єктами (замками) Подністров'я та Позбруччя та створила туристичний маршрут.

Завдання 2: Дослідила сучасний стан туристичних об'єктів, історичних споруд, як замки, фортеці та інші, які збереглася до нашого часу.

Завдання 3: Дослідила Подністров'я та Позбруччя, відкривши великий світ української історії з її архітектурою та легендами. Створила туристичний маршрут, що зацікавить людей архітектурною культурою Подністров'я та Позбруччя.

Завдання 4: Ознайомилася з найвизначнішими об'єктами туристичного інтересу, такі як Хотинська фортеця, Кам'янець-Подільська фортеця, Збаразький замок, Підгорецький замок та інші.

Завдання 5: Створила такий туристичний продукт, що допоможе українцям, а також іноземцям, дослідити українську історію та відчутти атмосферу цих місць скрізь роки.

Туристичний маршрут розрахований на 4 дні. У моєму туристичному маршруті зазначені не тільки історичні об'єкти відвідування, а й місця розміщення та харчування. Під час виконання роботи, розглянула основні аспекти формування туристичного маршруту та ознайомилася з етапами розробки туристичного маршруту.

Подністров'я та Позбруччя мають великий природний та історико-культурний потенціал.

З боку економічного та соціального впливу, впровадження туристичного маршруту сприятиме економічному розвитку регіону. Передбачається зростання числа туристів, що призведе до підвищення доходів місцевих підприємств, зокрема, готелів, ресторанів, екскурсійних агентств та інших сервісів. Водночас, розвиток туризму сприятиме створенню нових робочих місць та покращенню соціальної інфраструктури.

Для успішного функціонування туристичного маршруту рекомендовано здійснити ряд заходів: покращення дорожньої інфраструктури, розробка додаткових туристичних програм, створення інформаційних центрів, проведення рекламних кампаній. Важливим є також залучення інвестицій для реставрації та підтримки замків у належному стані. Співпраця з місцевими органами влади, бізнесом та громадськими організаціями може сприяти успішній реалізації цих заходів. Необхідно також розвивати кадровий потенціал у сфері туризму, проводити навчання та підвищення кваліфікації працівників туристичної галузі.

Реалізація туристичного маршруту замками Подністров'я та Позбруччя має значний культурно-освітній потенціал. Відвідування історичних пам'яток сприяє збагаченню знань туристів про історію та культуру України, формує у них повагу до культурної спадщини. Крім того, такі маршрути можуть бути використані для освітніх цілей, наприклад, для проведення навчальних екскурсій для школярів та студентів.

Важливою складовою розвитку туристичного маршруту є забезпечення екологічної стійкості. Необхідно розробити та впровадити заходи для мінімізації негативного впливу туризму на природне середовище, зокрема, забезпечити належне утримання територій навколо замків, організувати систему збору та утилізації відходів, сприяти екологічній свідомості туристів.

Створення унікальних та привабливих туристичних маршрутів, які виділяються на фоні конкурентів, підкреслюючи унікальність та

ексклюзивність маршруту в маркетингових матеріалах є важливим аспектом. Побудова сильного бренду маршруту, що відображає ключові характеристики та унікальні переваги маршруту сприяє його впізнаваності та привабливості. Постійний моніторинг та оцінка ефективності маркетингових стратегій і заходів дозволяє вчасно коригувати плани та підвищувати їх результативність. Отже, маркетинг у туристичному маршруті є комплексним процесом, який вимагає ретельного планування, аналізу та використання різноманітних інструментів для досягнення цільової аудиторії та забезпечення високого рівня задоволеності клієнтів. Ефективна маркетингова стратегія сприяє підвищенню привабливості туристичних маршрутів, збільшенню кількості туристів та економічному розвитку регіону.

Таким чином, створення та впровадження туристичного маршруту замками Подністров'я та Позбруччя є перспективним напрямом, який має потенціал для значного розвитку туризму в регіоні, сприяння економічному зростанню, покращенню якості життя місцевого населення та збереженню культурної спадщини. Це дозволить не тільки підвищити туристичну привабливість регіону, але й забезпечити сталий розвиток території з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Туристські маршрути. URL: <http://surl.li/qrlwo>
2. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України: навч. посібник/ О. О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.
3. Бардин К.В. Азбука туризму. М., 1981.
4. Розробка маршруту туристського походу. URL: <https://studfile.net/preview/9359796/page:4/>
5. Кам'янецький замок. URL: <http://surl.li/qsrdi>
6. Хотинська фортеця. URL: <https://7chudes.in.ua/nominaciyi/hotynska-fortetsya-2/>
7. Сатанівський замок. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Сатанівський_замок
8. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – 3-є вид., перероб. та допов. К.: «Альтерпрес», 2005. 436 с.
9. Сатанівський замок. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/68973_satanovskiy-zamok.htm
10. Державна програма розвитку туризму в Україні до 2010 року. -Київ, 2002.
11. Дубенський замок. URL: <https://zamokdubno.com.ua/>
12. Олеський замок: найстаріший замок України. URL: <https://expedicia.org/oleskiy-zamok-naustarishiy-zamok-ukr/>
13. Сидорівський замок. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Сидорівський_замок
14. Свірзький замок URL: <http://surl.li/tsvrh>
15. Лесик О. В. Замки та монастирі України. Львів: Світ, 1993. 173 с.
16. Лесик О. В. Замки та монастирі України. - Л.: Світ, 1993.
17. Психофізіологічні навантаження. URL: <https://studfile.net/preview/5375731/page:13/>

18. Корсак Р. В., Берец А. Розвиток туризму в країнах Європейського Союзу та досвід організації для України напочатку ХХІ ст. Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. Київ: Видавництво “Гілея”, 2016. Вип. 108. С. 98–101.
19. Андрусяк У.Б. Принципи функціонально-планувальної реорганізації замкових комплексів на прикладі Івано-Франківської області: автореф. Дис. ... канд. арх. Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Харків, 2019.
20. Рутинський М.І. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 432 с.
21. Ткаченко Т.І. Туристичний продукт як об'єкт виробничого підприємництва // Культура народів Причорномор'я. 2005. №67. С.130-135.
22. Жежнич П.І. Структурна та формальна моделі віртуального музею. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/sisn/vsi-vypusky/vypusk-631-2008/strukturna-ta-formalna-modeli-virtualnogo-muzeyu>
23. Жураєва К.А. Інноваційні технології у туризмі. URL: <http://www.geograf.com.ua.>, с. 595 с.
24. Школа І.М. Менеджмент туристичної індустрії. Чернівці: Книги ХХІ, 2003. 595 с.
25. Федунків З. Еволюція оборонних укріплень бастионних регулярних замків Західної України. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук-технічний збірник*. Київ: КНУБА, 2016. Вип. 43. С. 332-342.
26. Шашкова І. С., Буравченко С. Г., Хлюпін О. А. Методи пристосування замків під культурно-туристичні комплекси. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Випуск 61*. 2021. С.139-158.
27. PALACES AND CASTLES – WALK THROUGH THE HALLWAYS OF HISTORY. URL: <https://www.ukraine.com/attractions/castles/>
28. Шикеринець В. В. Перспективи розвитку замкового туризму в Україні. *Держава та регіони. Сер. Держ. упр.* 2012. Вип. 3. С. 92-96.

29. Шашкова І.С. Способи пристосування старовинних замків до сучасних потреб. *POLIT.Challenges of science today*. 2021.
30. Донскова К. С. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні та світі. URL: <http://eKhSUIR.kspu.edu/123456789/11342>
31. Жердьов А. Фортифікаційні споруди у системі об'єктів туристсько-рекреаційної діяльності. *Географія та туризм*. 2012. Вип. 19. С. 143-149.
32. Мацюк О. Я. Замки і фортеці Західної України. Мандрівки історичні. – Львів: Центр Європи, 1997. – 160 с.
33. Мацюк О.Я. Замки і фортеці Західної України. Історичні мандрівки. Львів: Центр Європи, 2005. 192 с.
34. Омельчук Б. А. Вивчення, збереження та використання замків і фортець Західної України: історичний аспект. *Вісник НУ «ЛП»*, 2012. No 724. С. 74 - 80.
35. Пламенецька О. Фортеці й замки в Україні. *Пам'ятки України*. 1996. No 2. С 13-25 Шикеринець В. В. Перспективи розвитку замкового туризму в Україні. *Держава та регіони. Сер. Держ. упр.* 2012. Вип. 3. С. 92-96.
36. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 25 липня 2000 р. *Відомості Верховної Ради*. 2000. No 39. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/T001805?an=339&ed=2021_07_24
37. Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини, що ратифіковано Законом No 165-V (165-16) від 20.09.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_226#Text
38. Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи, що ратифіковано Законом No 165-V (165-16) від 20.09.2006 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/158645_158645
39. Розробка маршруту туристського походу. URL: <https://studfile.net/preview/9359796/page:4/>
40. Львів згори: оглядові майданчики Львова. URL: <https://lviv-tourist.info/oglyadovi-majdanchyky-lvova/>
41. Підгорецький замок. URL: <https://discover.ua/locations/podgoreckiy-zamok>

42. Свірзький замок – діамант без оправы Свірзький замок – діамант без оправы. URL: <https://vidviday.ua/blog/svirzhskyi-zamok-diamant/>

43. Замок Любарта (Замок люборта). URL: <https://karpatium.com.ua/pamyatky-arkhitektury/lutskyi-zamok-zamok-liubarta>

44. Замок Радомисль (Житомирська область). URL: <https://drymba.com/uk/1045949-istoryko-kulturnyy-kompleks-zamok-radomysl>

45. Музей-заповідник «Одеський замок». URL: <https://lvivgallery.org.ua/museums/muzey-zapovidnyk-oleskyi-zamok>